

onsdag 13 november

förebygg.nu

SÅ FUNGERAR DEN ISLÄNDSKA MODELLEN

Programmet för ett drogfritt Island
har pågått i 15 år. Sidan 3

SMART UNGDOM

Stora framsteg för den prisade
ideella ungdomsföreningen. Sidan 7

Stor kartläggning av ungas drogvanor

CANs undersökning i Västra Götaland visar på stora skillnader. Sidorna 4-5

Foto Peter Ekvall

PROGRAM och SEMINARIER

– på sista sidan!

Tiden är viktig

Nu är det dags igen. Tiden går fort när man har roligt och, som de flesta av oss, tycker om sitt arbete. Dessa dagar i november är något alldeles speciella; att få träffa så många kollegor, utbyta erfarenhet och grota ner i sådant som vi alla tycker om.

Ibland är kanske just tiden vår fiende. Det tar tid att förebygga och få effekter; effekter som dessutom ofta smyger sig på gradvis och därför inte uppmärksammas eller kan urskiljas som effekter av vårt arbete.

Tiden arbetar emot oss också på ett annat sätt. De flesta av oss känner nog ibland att arbetet inte går framåt såsom vore önskvärt och att det står och stampar på samma utnötta fläck. Och inte blir det bättre, skulle några säga, med alla forskare som får i uppdrag att utvärdera och som tar så lång tid på sig. Och när väl resultaten kommer skapas mer förvirring än innan.

Det är hög tid att blicka bakåt i tidsaxeln. Den struktur som vi har nu fanns inte alls för 15 år sedan. Antal preventionsprogram och kunskapsnivån i preventionsfrågor har också ökat kraftigt

HÅKAN LEIFMAN
DIREKTÖR PÅ CENTRALFÖRBUNDET FÖR ALKOHOL- OCH NARKOTIKAUPPLYSNING (CAN)

Foto Jimmie Hjærtström

under denna period. Idag kan vi tala om ett eget skrä – preventionssamordnare. Idealitet och känsla har fått ge vika för professionalism och struktur. På det stora hela är detta en positiv utveckling.

Positiv är också den utveckling vi haft under de senaste 10 åren, i synnerhet bland ungdomar. Våra data från CAN visade på en kraftigt ökad alkoholkonsumtion under slutet av 1990-talet med en topp runt år 2000. Störst var ökningen i Skåne. Men därefter har kraftiga minskningar skett och som störst har denna varit i Skåne. Utveckling var oväntad och är svår att förklara.

Ibland får jag den obehagliga känslan att denna positiva trend upplevs som något negativt: färre som dricker och röker ger färre argument för fortsatt arbete och därmed minskade resurser. Det är för mig helsnurigt. Argumenten för fortsatt förebyggande arbete är många och skulle problemen bli så små att de knappt längre existerar så har vi gjort stor nytta och kan väl ägna livet åt annat. För det är väl inte för oss själva som vi arbetar?

NOTERAT

Aktuellt om beroendeforskning

I våras fick hon CANs drogforskningspris för sina framstående insatser inom experimentell och klinisk psykologisk forskning.

Claudia Fahlke är till vardags professor vid psykologiska institutionen vid Göteborgs universitet och utsågs i höstas även till föreståndare för det nystartade, tvärvetenskapliga CERA (Centrum för forskning och utbildning kring riskbruk, missbruk och beroende).

Efter lunch, den 13 november, gästas hon Draken där hon berättar mer om CERA och om vad som är på gång inom svensk beroendeforskning just nu.

Professor Claudia Fahlke berättar om CERA på Draken.

Foto Mats Udde Jonsson

Festligt

Ikväll klockan 19 brakar årets galakväll loss. Arrangörerna utlovar glitter, glamour och glada skratt.

Dessutom hålls förstås den återkommande prisutdelningen där CAN kommer att dela ut flera priser med koppling till förebyggande insatser under det gångna året.

REDAKTÖR
Peter Ekvall
peter@pekmedia.se
Tel: 0707-87 77 65

REPORTRAR
Peter Ekvall
Anna Rikner

FORM
Ola Carlson Form AB

REDIGERING
Attila Hein
ATHE Media

TRYCK
Majornas
Grafiska AB
2013

Arrangörer:

Förebygg.nu

Samarbetspartners:

I dag tas den isländska modellen på allvar

1998 hade Island det högsta registrerade missbruket av alkohol bland ungdomar i Europa. 42 procent av 16-åringarna hade då varit berusade en eller flera gånger de senaste 30 dagarna. Förra året var motsvarande siffra 5 procent.

Foto Colourbox.com

När programmet för ett drogfritt Island infördes 1998 skratade alla eftersom problemen var så svåra. Idag har vi inte ens något drogprogram, alla vet vad som krävs för att barn inte ska börja använda droger. Det handlar framför allt om primärprevention, att förhindra bruket innan det börjar, säger Jón Sigfússon, chef vid ICSRA (Icelandic Centre for Social Research and Analysis) vid Reykjaviks universitet.

Och minskningen inskränker sig inte bara till de ungas alkoholkonsumtion. Motsvarande procentuella minskning kan man även se för tobaks- och cannabisanvändning.

Den isländska modellen bygger på att man har lyckats identifiera vanliga faktorer hos barn som provar olika substanser, och vilka gemensamma sociologiska faktorer man kan hitta hos barn som inte börjar röka eller dricka. Dessa faktorer kartläggs därefter i stora årliga undersökningar av hela populationen i åldrarna 10-20 år. Och med dessa som grundval blir det möjligt att agera ända ned på lokal nivå, samtidigt som man genomfört lagstiftande och lokala åtgärder.

I stället för nationella genomsnittssiffror som är så vanligt bland forskare, får alla kommuner, och helst varenda skola inom varje kommun, vid varje enskilt

undersökningstillfälle information om just sina elever. Föräldrar och lärare kunde därigenom få veta exakt hur situationen såg ut på just deras skola.

– Det var ett genombrott. För tillgång till lokal information sätter igång en dialog om vad just ditt barn, eller rättare sagt de anonyma 15-åriga pojkarna och flickorna i din skola, gör. En nyckelfråga är att omedelbart få ut praktisk information från undersökningen till dem det berör. Och alla som arbetar med detta vet att om ett år kommer det nya siffror. Det gör att man inte kan luta sig tillbaka och slappna av, man måste agera på en gång.

Enligt Jón Sigfússon är det fullt möjligt att använda den isländska metodiken på större städer eller till och med länder.

– Jag får ofta höra invändningar som "ni är ett så litet land" eller "ni är en ö". Men Malta är också litet och en ö. Och där har man enorma problem. Men de tar inte tag i problemen. Det handlar om att förändra folks synsätt.

Många länder har visat intresse för att prova den isländska modellen.

I dagsläget samarbetar man med ett tjugotal europeiska städer och Jón Sigfússon tror att metoden på sikt kan komma att bli vanlig. Han betonar dock att de risk- och skyddsfaktorer som tagits fram på

Island bara gäller just där.

– Här har vi till exempel sett en stark koppling mellan deltagande i idrottsaktiviteter tre till fyra gånger i veckan och ett minskat bruk av droger. Men i vissa av de kommuner som vi samarbetar med utomlands har idrottande inte samma effekt. Det förekommer till och med att idrottande i sig innebär en riskfaktor, ju mer man idrottar desto mer röker och dricker man. Därför är det viktigt för alla som vill arbeta enligt den här modellen att ta fram egna lokala eller nationella faktorer, säger Jón Sigfússon.

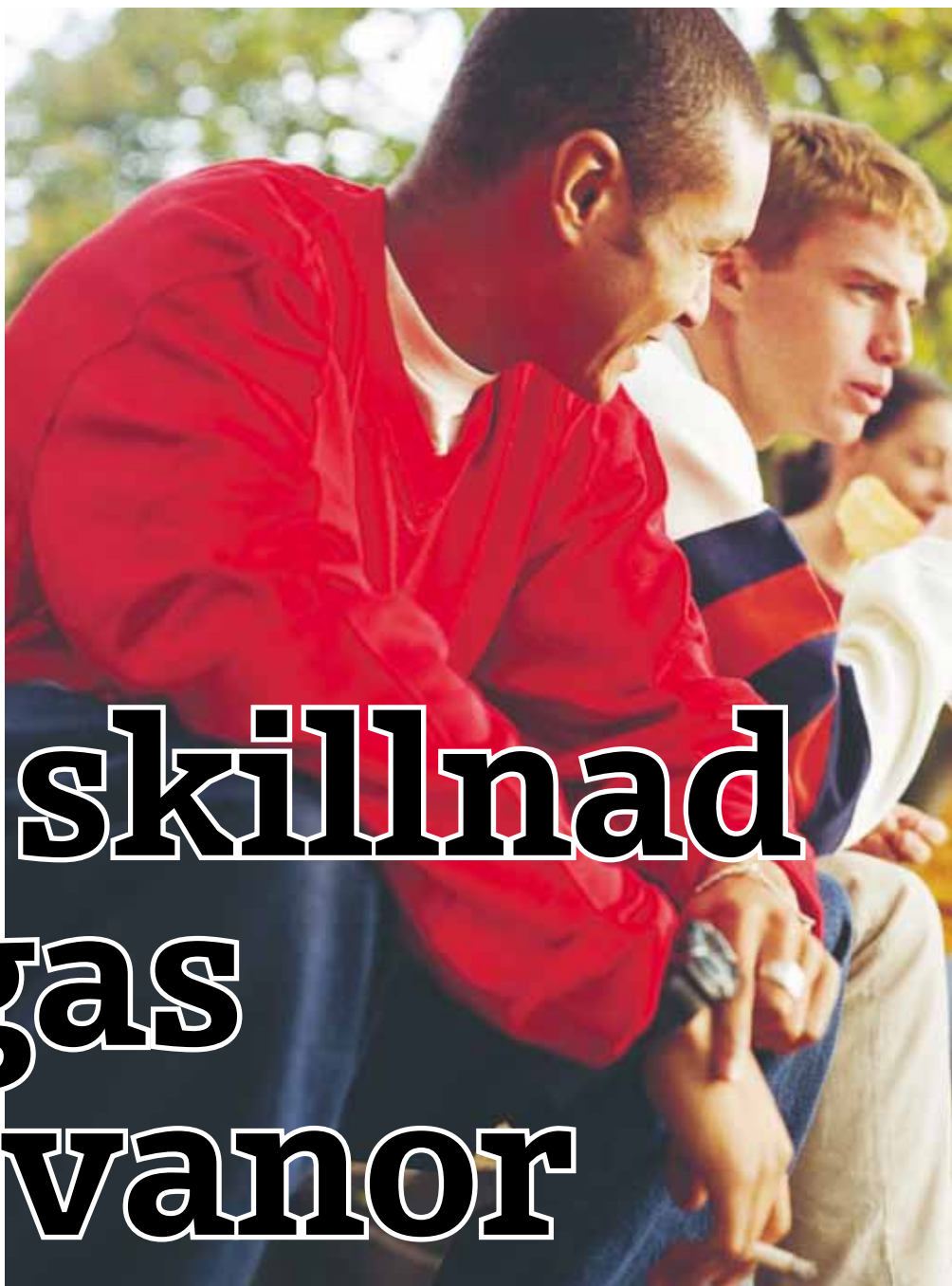
"Det gör att man inte kan luta sig tillbaka och slappna av, man måste agera på en gång"

Jón Sigfússon

Under förmiddagens engelskspråkiga föreläsning, den 13 november, i Draken hör du honom berätta mer om den isländska modellen. ■

Något högre alkoholkonsumtion, men i övrigt ungefär som resten av landets ungdomar. Så kan man sammanfatta resultatet Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysnings (CAN) stora drogvaneundersökning bland ungdomarna i Västra Götaland. Men variationen mellan kommunerna är stor.

Stor skillnad i ungas drogvvanor

Andelen rökare i årskurs nio varierar från 5 procent till 40 procent. Och intensivkonsumtionen av alkohol bland gymnasieeleverna varierar från 20 procent till 50 procent.

Det var i våras som regionens ungdomar i årskurs nio och år två på gymnasiet fick svara på frågor om sin användning och erfarenhet av alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak. Det är första gången sedan 1999 som en gemensam undersökning och sammanställning görs av drogvanorna bland ungdomarna i Västra Götalandsregionen. Och då gjordes det bara bland niondeklassarna. De första resultaten från undersökningen släpptes för en månad sedan.

– Nytt för i år är att vi för första gången har möjlighet att söka på hemkommun. Nu kan vi se hur det ser ut bland de ungdomar som bor i en viss kommun oavsett var de går i skola, och det är intressant, säger Barbara Rubinstein, epidemiolog vid hälso- och sjukvårdsnämndernas kansli och en av tre medverkande på onsdagens seminarium kring undersökningen, där man förutom resultaten också kommer att beröra arbetet med förankringsprocessen och själva genomförandet.

Undersökningen som har utförts på

uppdrag av Västra Götalandsregionen i samverkan med regionens kommuner har ägt rum inom ramen för CANs årliga riksundersökning. En av de stora vinsterna med en samordnad undersökning är att

man minskar tidigare förekommande problem med att jämföra resultat från enskilda undersökningar ute i kommunerna.

– Några kommuner har gjort regelbundna undersökningar och blir därför kanske inte

så överraskade, men för de övriga kan det vara något nytt, säger Barbara Rubinstein. Genomsnittresultatet i regionen lig-

”Där tycker jag kanske att man ska titta på de goda exemplen och istället se vad man gjort där”

Barbara Rubinstein

Foto Colourbox.com

Medan drickandet fortsätter minska bland Göteborgs skolungdomar ligger användningen av narkotika kvar på oförändrad nivå. Var femte elev i årskurs två på gymnasiet har någon gång använt narkotika, och det handlar nästan uteslutande om cannabis.

Var femte gymnasietvåa har provat narkotika

För ungdomarna i undersökningen är narkotika i princip lika med cannabis. Det är det de använder. Men av dem som har testat narkotika har ungefär hälften även provat Spice, säger Ulla Kungur, Social resursförvaltning, samordnare för Göteborgs undersökning Skolelevers drogvanor 2013, som nu genomförs för fjärde gången sedan 2004, i samarbete med CAN.

I årets undersökning är andelen som någon gång använt narkotika 8 procent i årskurs nio och 21 procent i gymnasiets år två. Skillnaderna är dock stora mellan stadsdelarna.

Högst användning av narkotika bland ungdomar har Majorna-Linné och Centrum. Där är andelen ungdomar med cannabiserfa-

renhet nästan dubbelt så stor som i många andra stadsdelar. Till viss del kan detta förklaras med att de är centrala stadsdelar med mycket krogar och en hög tillgång på både narkotika och alkohol.

– En annan anledning kan också vara att det utvecklas någon typ av kultur i en stadsdel, att det finns mycket cannabis i området, och att äldre syskon och ungdomar använder det. Då blir det ett ganska vanligt beteende jämfört med i andra stads-

delar där det inte är lika vanligt, säger Ulla Kungur.

Att föräldrarnas inställning spelar in ser man också tydligt, inte minst på alkoholkonsumtionen, där föräldrar har blivit mycket mer medvetna om att om du bjuder dina barn på eller förser dem med alkohol så dricker de mer.

– Och det har ju självklart betydelse för vilken inställning föräldrarna har till narkotika och cannabis också. Det är jätteviktigt att man pratar om det och är tydlig med vart man står som vuxen och inte tar för

lätt på det, och att man har koll på var ens ungdomar befinner sig och i vilka gäng.

Ulla Kungur ser dock vissa glädjeämnen när det gäller narkotikaanvänd-

”Det är jätteviktigt att man pratar om det och är tydlig med vart man står som vuxen och inte tar för lätt på det”

Ulla Kungur

ningen i just Majorna-Linné. Där har den i årskurs nio sjunkit från 20 till 15 procent sedan den senaste undersökningen 2010. Siffrorna för gymnasiet har inte förändrats på motsvarande sätt.

– Men man har satt igång och jobba väldigt mycket på det här inom stadsdelen, även om siffrorna kanske inte har hunnit slå igenom i årets undersökning. Men vi hoppas att de här insatserna ska ha effekt på sikt, säger hon. ■

ger på ungefär samma nivå som för riket i stort. Däremot är skillnaderna mellan kommunerna stora på de flesta undersökta områden. Men istället för att peka ut de kommuner som ligger sämst till tycker Barbara Rubinstein att man bör göra tvärtom.

– De som ligger högt på ett eller flera områden är ju i regel väl medvetna om det. Där tycker jag kanske att man ska titta på de goda exemplen och istället se vad man gjort där. I Strömstad har man till exempel nästan inga rökare. Det är väl mer sånt man skulle vilja fundera över, hur kommer det sig att man inte röker i Strömstad? Och i Partille snusar man inte, eller det är väldigt få som gör det i alla fall. Vad beror det på? säger hon. ■

DAGENS FRÅGOR

ANNE JOHANSSON
UTVECKLARE AV DROGFÖREBYGGANDE ARBETE, KUNGSBACKA KOMMUN

JOHAN RAPAKKO
DISTRIKTSKONSULENT FÖR JUNIS, IOGT-NTOs JUNIORFÖRBUND

TORBJÖRN PAULSSON
KROG- OCH ALKOHOLANSVARIG, POLISMINDIGHETEN SKÅNE (PO NV)

Vad ser du mest fram emot under de här två dagarna?

– Att träffa andra som också arbetar drogförebyggande och få nya kunskaper inom olika områden. Men det är också inspirerande att komma utanför kontoret i några dagar och få se lite annat.

– Seminarierna. Jag har fokuserat mycket på seminarier kring barn och ungdomar och tycker att det ska bli jättespännande. Jag hoppas och tror att det blir lika bra som förra gången, 2011.

– Jag ser fram emot att hitta idéer som jag kan implementera i det förebyggande arbetet vad gäller alkohol och krogar, med servering, berusning och alkoholrelaterade våldsbrott.

Vad betyder en konferens som Förebygg för dig och preventionsarbetet i stort?

– För mig är det en möjlighet till kompetensutveckling och inspiration för att fortsätta jobba. Det ger också möjlighet att få en omvärldsbevakning som jag tycker att det är svårt att hinna med att få i det vardagliga arbetet.

– Det innebär en chans till kompetensutveckling och det tror jag är det viktigaste för många av oss. Sen är det förstås kul att träffa andra som arbetar förebyggande.

– Det betyder en hel del. Man får många nya idéer och behöver inte uppfinna hjulet själv utan kan lyssna på andra som har provat olika idéer och plocka godbitarna från dem, och försöka hitta en modell för just det vi jobbar med.

Vad är den viktigaste frågan för dig just nu?

– Just nu tittar vi på om vi arbetar med rätt saker i det drogförebyggande arbetet inom kommunen så att vi inte lägger ned tid på sånt som inte ger någon effekt. Men för att peka ut ett särskilt område så är det att stötta skolorna i deras drogförebyggande arbete.

– Att alla barn ska få rätt till en drogfri miljö. Vi är precis på väg att lansera vår julkampanj "Vit Jul" och hoppas kunna påverka fler föräldrar att avstå alkohol under julhelgen.

– I min roll är det viktigaste att minska det alkoholrelaterade våldet. Och vi söker ständigt efter nya metoder och modeller för att få ned det krogrelaterade våldet. Det har visserligen gått ned i Sverige de senaste åren, men vi är inte riktigt nöjda än.

NOTERAT

Klart för nedsläpp

■ Bra speluppfattning, klar sikt och en stark kedja är viktigt i både bordshockey och lokalt förebyggande ANTD-arbete.

Passa på att besöka CANs monter i foajén för att spela och prata om något av det, eller kanske bara häng och ät en mazarin!

I bordshockeyn kan ni tävla i två klasser; Traditionell bordshockey (1 mot 1) och Samverkanshockey (beskrivning får ni i montern).

Tävlingen är öppen samma tider som konferensen.

Foto Colourbox.com

Köp en lapp

■ Du kommer väl ihåg att köpa på dig ett gäng med post-lappar när du ändå är här?

Nätverket De Glömda Barnen finns på plats med sin manifestation "En krona lappen" för att samla in pengar till verksamheter till förmån för de omkring 385 000 barn i Sverige som lever i risk- och missbruksmiljö.

En lapp, en krona – kort och gott ett initiativ värt varenda spänn.

Ju tidigare engagemang, desto bättre. Det är något som ungdomsorganisationen Smart Ungdom tar fasta på. Under de fem år som gått sedan organisationen bildades har stora framsteg gjorts. Förbundet har slagit igenom och etablerat flera nya klubbar och medlemmar. Under förra årets Drogfokus utsågs Smart Ungdom till "Årets ideella organisation", CANs pris för förebyggande arbete.

Foto Smart Ungdom

Otto Skoog vid Smart Ungdoms lokala förening på Norrhammarskolan i Skellefteå ute på jakt efter nya medlemmar.

Ett SMART tänk

Det är givetvis jättekul att vårt arbete har fått en sådan uppmärksamhet. Det var inget som vi hade räknat med, men det blev en väldigt rolig överraskning, säger Smart Ungdoms styrelseordförande Linda Fransson.

Hon beskriver sig själv som en ganska typisk medlem, som skrev under sitt kontrakt och gick med i Smart Ungdom när hon gick i 7:an. I dag går hon sista året på gymnasiet och valdes i våras till organisationens nya ordförande.

Smart Ungdoms målgrupp är de cirka 35 000 unga, som skriver kontrakt med en vuxenledd SMART-verksamhet (t ex SANT i Skövde), där ungdomar förbinder sig att ta avstånd från tobak.

Hur långtgående kontraktet är varierar från klubb till klubb. Vissa bakar in det mesta, som till exempel alkohol, tobak, droger, vandalisering och snatteri, medan det på andra skolor bara handlar om tobak. I dagsläget har Smart Ungdom ett drygt tjugotal klubbar spridda över hela landet,

och fler startar hela tiden och intresset är stort.

– Vi jobbar framför allt emot tobak. Men sen är det klart att om man inte röker så skjuter man automatiskt upp alkoholdebuten också. Jag tror att de två går lite hand i hand, säger Linda Fransson.

Som medlem får du ett medlemskort där det står vad du gått med på att avstå ifrån. Och med medlemskortet följer också en massa förmåner. Det kan handla om aktiviteter och olika rabatter som klubben har förhandlat fram i lokala affärer. Den som bryter mot reglerna blir av med kortet och mister sina förmåner under en provperiod.

– Om man då vill vara med igen, får man tillbaka sitt kort. På det här sättet så håller man koll på och hjälper varandra.

Och ju fler som skriver på, desto lättare blir det förstås. Det blir ofta ett positivt gruppsytryck.

Just nu fokuserar Linda Fransson en stor del av sin tiden på att hålla kontakten med alla klubbar som redan har startat. På längre sikt är målet är att mångdubbla antalet aktiva Smart Ungdomsklubbar över hela landet.

– Men på lite kortare sikt är vi nu under hösten på gång att lansera en snus-kampanj, där vi går ut och informerar om snus och om farorna med det. Ungdomar idag tror inte att snus är så farligt som det egentligen är. Och där känner vi att vi kan göra en insats, säger Linda Fransson.

Vill du veta mer om Smart Ungdom och deras sätt att arbeta gör du rätt i att besöka onsdagens seminarium "Smart Ungdom + SANT".

"På det här sättet så håller man koll på och hjälper varandra"

Linda Fransson

SEMINARIEDAGEN

13 NOVEMBER 2013

- 08.30 Registrering och kaffe
09.30 **Invi gning av Förebygg.nu 2013 i Draken**
Förebyggande ger resultat!
Ragnwi Marcelind
Ordförande i Nationella ANDT-rådet och stadsekreterare för barn och äldreminister Maria Larsson
Klas Friberg, Länspolismästare Västra Götaland
Ulrika Ankargren och **Emma Ekblom**
Moderatorer från arrangörgruppen Förebygg.nu
10.15 **Storplena föreläsning Draken** (Engelskspråkig)
Evidence based policy and practice: The Icelandic Model
Jón Sigfússon Director of ICSRA (Icelandic Centre for Social Research and Analysis) Reykjavik University
10.50 Kort rast för att förflytta sig till seminarielokalerna
11.00 **Förmiddagens seminarier startar**
Se de vänstra alternativen längre ner på sidan
12.00 Lunch, serveras i Restaurang Trappan och Kongressen
13.15 **Forskarseminarier i Draken**
Cannabis sänker IQ - Vilka slutsatser kan man dra av Dunedinstudien?

- Fred Nyberg**, PhD, Professor, Uppsala Universitet
Alkohol och sex: utmaningar för preventivt arbete
Anna Bredström, forskare vid Institutet för forskning om migration, etnicitet och samhälle (REMESO), Linköpings universitet.
Våld i relationer och missbruk.
Alkoholpåverkade vittnen till partnervåld – vad minns de?
Malin Hildebrand Karlén, doktorand, Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet
Svensk beroendeforskning - vad är på gång landet runt?
Claudia Fahlke, professor och föreståndare för CERA - ett centrum forskning & utbildning om riskbruk, missbruk och beroende, Göteborgs universitet.
14.35 Kaffe
15.00 **Eftermiddagens seminarier startar**
Se de högra alternativen längre ner på sidan
16.00 Kort rast för att förflytta sig till Draken
16.10 **Storplena föreläsning Draken**
Möt författaren Susanna Alakoski – ett samtal om Svinälängorna, Oktober i Fattigsverige och Håpas du trifs bra i fengelse.
16.50 Kort summering av dagen och avslutning
19.00 **Galakväll med middag och prisutdelning** **Kongressen**

SEMINARIER

FÖRMIDDAG

- ▶ Nätdroger – ett enkelt klick ger direkt hemleverans i brevlådan! **Asperö**
▶ CANs drogvanundersökning, ett lyckat samverkansarbete i Västra Götaland **Kongressen**
▶ Visst går det! Goda exempel på hur vi motverkar riskbruk av alkohol på olika arenor **Saltö**
▶ Alkohol och hälsa **GU-skrivarsalen**
▶ ADHD – missbruk – behandling; ett piller räcker inte **Ellös**
▶ Cannabisanvändning bland ungdomar **Draken**

EFTERMIDDAG

- ▶ Det rosa monstret – att motverka aggressiv marknadsföring av alkohol och andra droger till flickor och unga kvinnor **Ellös**
▶ AAS – ett allvarligt problem som få känner till **Kongressen**
▶ Smart Ungdom & SANT **GFC***
▶ God elevhälsa + goda resultat = sant **Asperö**
▶ Föräldrastöd – en vinst för alla **Saltö**
▶ Att skapa trygghet i stadens nöjeskvarter **GU-skrivarsalen**
▶ Den narkotikapolitiska debatten – nationellt och internationellt **Draken**

FOKUSDAGEN

14 NOVEMBER 2013

- 08.30 Registrering och kaffe
09.00 Utbildningspass
10.15 Fika
10.45 Utbildningspass
12.00 Lunch
13.15 Utbildningspass
14.20 Kort rast för att förflytta oss till Draken
14.30 **Gemensam avslutning i Draken**
ANDT-strategin – halvvägs mot 2015.
Vad har vi uppnått och vad återstår?
Maria Renström, ämnesråd, Socialdepartementet.
Nå sina mål till varje pris – var går gränsen för vad som är okej?
Jonas Karlsson, krönikör och sportjournalist.
15.30 Fika (finns även att få i ta-med-påse)

FOKUSSPÅR 1

- ▶ Förebyggande arbete med unga vuxna – gör vi rätt saker? **Asperö**

FOKUSSPÅR 2

- ▶ CANNABIS, drogen som berör! **Draken**

FOKUSSPÅR 3

- ▶ Jämlig hälsa - en förutsättning för ett socialt hållbart samhälle **Saltö**

FOKUSSPÅR 4

- ▶ Brottsförebyggande arbete i samverkan **Kongressen**

FOKUSSPÅR 5

- ▶ Tillsyn som fenomen – från teori till praktik **GFC***

FOKUSSPÅR 6

- ▶ Från individ- till familjeperspektiv. Stöd till barn när föräldrar har missbruk och andra svårigheter **Ellös**

FOKUSSPÅR 7

- ▶ Alkoholpolitik vs näringsliv i framtiden? **GU-skrivarsalen**

* GFC, Göteborgs FöreningsCenter är en extern lokal som ligger snett över vägen i hörnet på Järntorget, Södra Allégatan 1B. Vägvisare kommer att finnas.

Sista chansen att rösta på årets förebyggare!

■ Tre finalister har valts ut till CANs pris till Årets förebyggare. Priset delas ut under galamiddagen. Här är kandidaterna:

▶ [can 1] **Marie Clasgård** som genom stiftelsen Sportfront arbetar förebyggande mot våld, droger och rasism. Hon föreläser både för unga och vuxna och har utvecklat nära samarbete med idrottsföreningar i Västsverige.

▶ [can X] **Slim Lidén** som grundat organisationen SMART som arbetar med en metod

där unga ska underteckna avtal om att inte använda tobak, alkohol och narkotika. Idag har mer än 30 000 ungdomar i hela Sverige skrivit kontrakt.

▶ [can 2] **Carina Hesse Bolin** som är ansvarig för verksamheten Hälsoäventyren i Uppsala län, som drivs av landstinget. Hennes värnande om att barn och ungas perspektiv lyfts fram har bland annat lett till att länets arbete med tobaksfri skoltid bygger på ungdomars egna engagemang.

Skicka ett SMS med can 1, can X eller can 2 till 72672 för att rösta på din favorit.

Det kostar 1,00 kr (+ ev. operatörskostnad).

Röstningen avslutas klockan 15.00 den 13 november.

★★★

Du kan rösta max 10 gånger från samma telefon. Fler röster än tio per telefonnummer räknas inte.